

HYGIENICKÁ STAROSTLIVOSŤ

Mgr. Petronela Osacká, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave,
Jesseniova lekárska fakulta v Martine,
Ústav ošetrovateľstva,
November 2011

Typy pacientov podľa celkového stavu

Typ pacientov	Úlohy sestry
Chodiaci pacienti	* vykonáva dohľad, kontrolu, poskytuje informácie
Chodiaci pacienti vyžadujúci pomoc	* asistuje/realizuje hygienickú starostlivosť v potrebnom rozsahu (pacient so zavedenou infúziou, obväzmi a pod.)
Ležiaci pohybliví pacienti	* asistuje pri príprave prostredia a pomôcok, poskytuje odborné rady, vykonáva kontrolu
Ležiaci nepohybliví pacienti	* hygienickú starostlivosť vykonáva sestra za asistencie zdravotníckeho asistenta alebo ďalšej sestry. Jej prítomnosť počas celého výkonu je nevyhnutná

Posudzovanie pacienta

Posudzovanie	Norma	Patológia
Farba kože	<ul style="list-style-type: none"> ▪ svetlá ▪ tmavohnedá, ▪ ružovočervená ▪ svetloružová	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pallor ▪ bielosivý nádych ▪ sčervenanie ▪ ikterus ▪ cyanóza

Farba kože

Patologická farba kože

Sčervenanie
(Lymeská borelioza)

Ikterus slizníc a kože

Patologická farba kože - centrálna cyanóza

Posúdenie štruktúry kože

Normálna koža

Suchá, drsná a hrubšia koža

Posúdenie uniformity kože

**Hyperpigmentácia
(materské znamienko)**

**Hypopigmentácia
(vitiligo)**

Albinizmus

Posúdenie teploty kože

Hypertermia

Posúdenie vlhkosti kože

Nápadná vlhkosť

Suchá koža

Posúdenie turgoru kože

Patológia :

- zvýšený
- znížený

Posúdenie kožných lézií

Abces

Papula (pupence)

Strie

Vezikula (pl'uzgiere)

Akné

Ulcerácia

Kožné lézie

Jazvy

Exkorácia (intertrigo)

Atrofia

Krvácanie do kože a slizníc 1

Petechie

Hematóm

Krvácanie do kože a slizníc 2

Krvácanie do kože a slizníc 3

Sufúzie

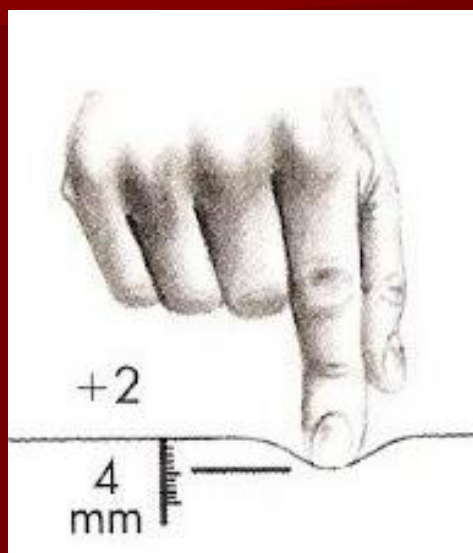

Ekchymózy

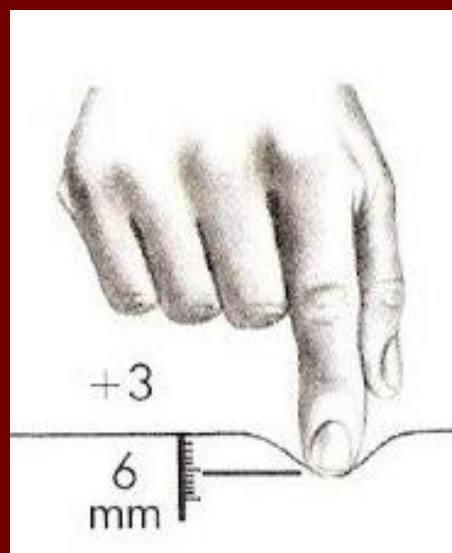
Posúdenie edému

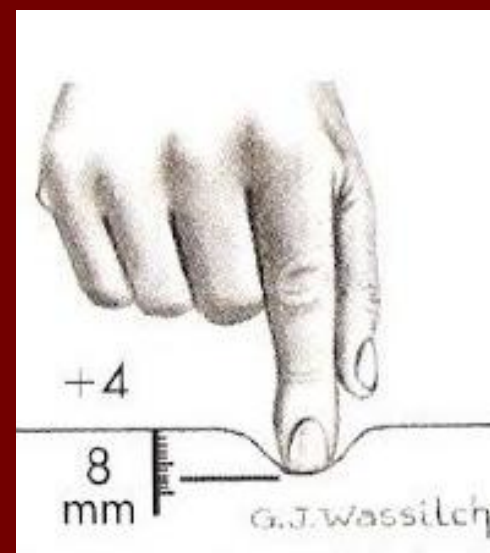
1+ sotva
zistiteľný

2+ identácia
menej ako 5mm

3+ identácia
od 5 do 10mm

4+ identácia
viac ako 10mm

Edém

Lymfedém

Edém oka

POSÚDENIE DUTINY ÚSTNEJ

Zápach z úst

foetor ex ore - zlá hygiena ústnej dutiny, chronická gingivitída, alveolárna pyorea, infekcia tonzíl, nosovej sliznice, nádory ústnej dutiny

amoniakový - močový, urémia

fetídny - obštrukcia pyloru

acetónový - cukrovka, ketoacidóza

myšací – ťažké zlyhanie pečene

hnilobný – bronchiektázie, absces pľúc, gangréna

Pery a jazyk

Fyziologické pery

Suché pery

Herpes simplex

Cyanotické pery

Posúdenie jazyka

Povrch : fyziologický

Povlečený

Ragády

Ďasná

Zdravé ďasná

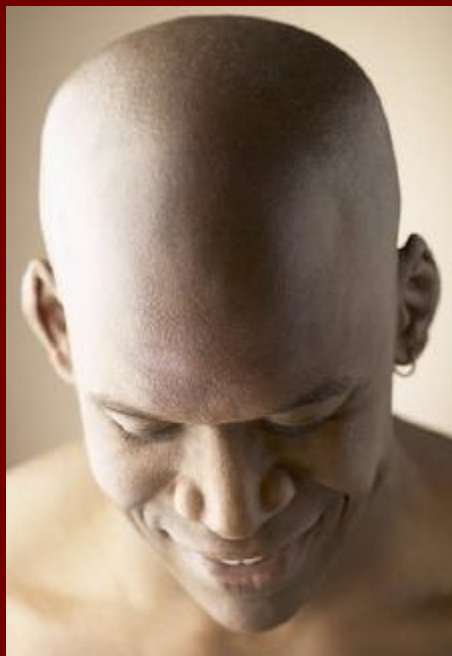

Abces ďasná

Posúdenie chrupu

Posúdenie vlasov

Alopécia

Defluvium

Ochlpenie u ženy

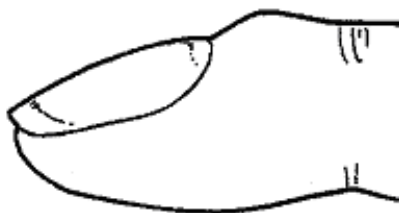
Posúdenie nechtov

Normálny necht

Lyžičkový necht

Paličkový necht

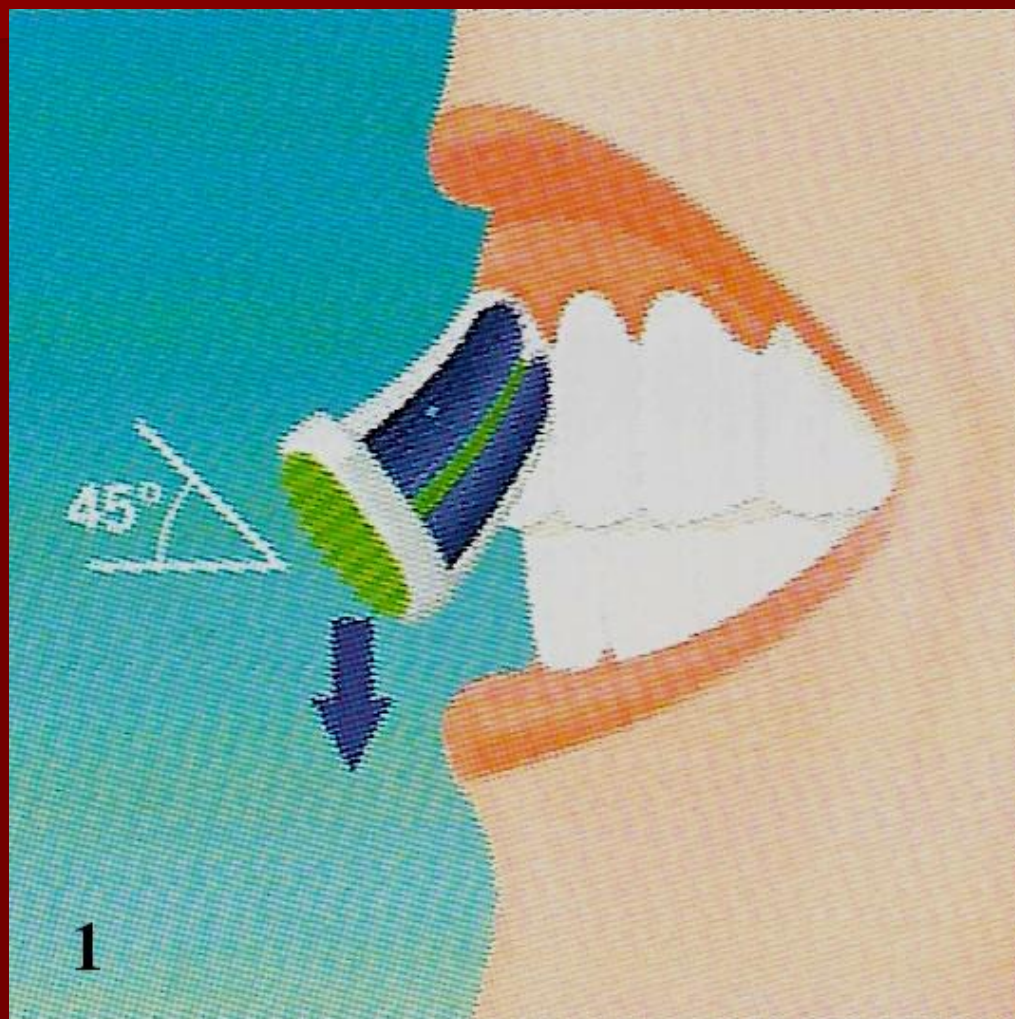

Paličkovité nechty

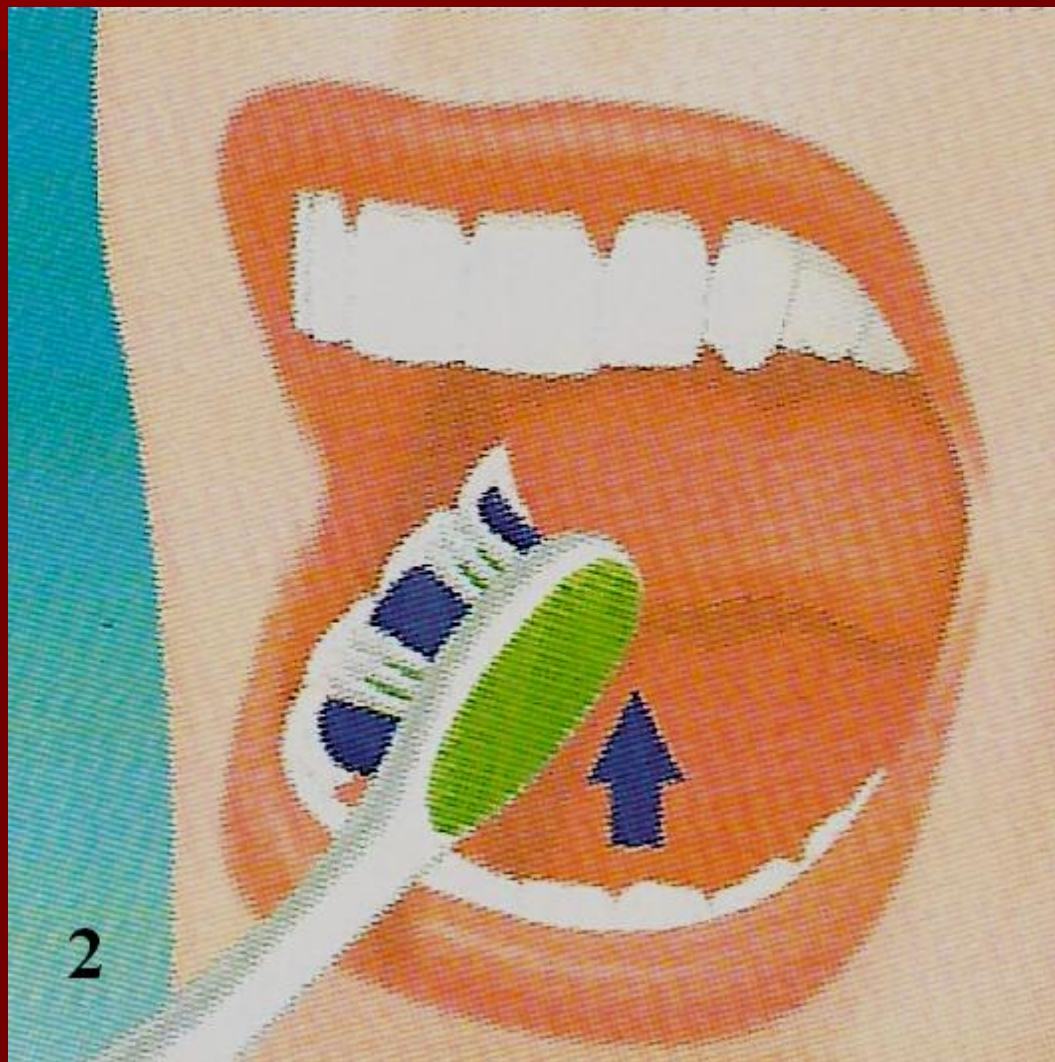
Starostlivost' o chrup

Postup umývania zubov Sulkusovou metódou 1

Postup umývania zubov

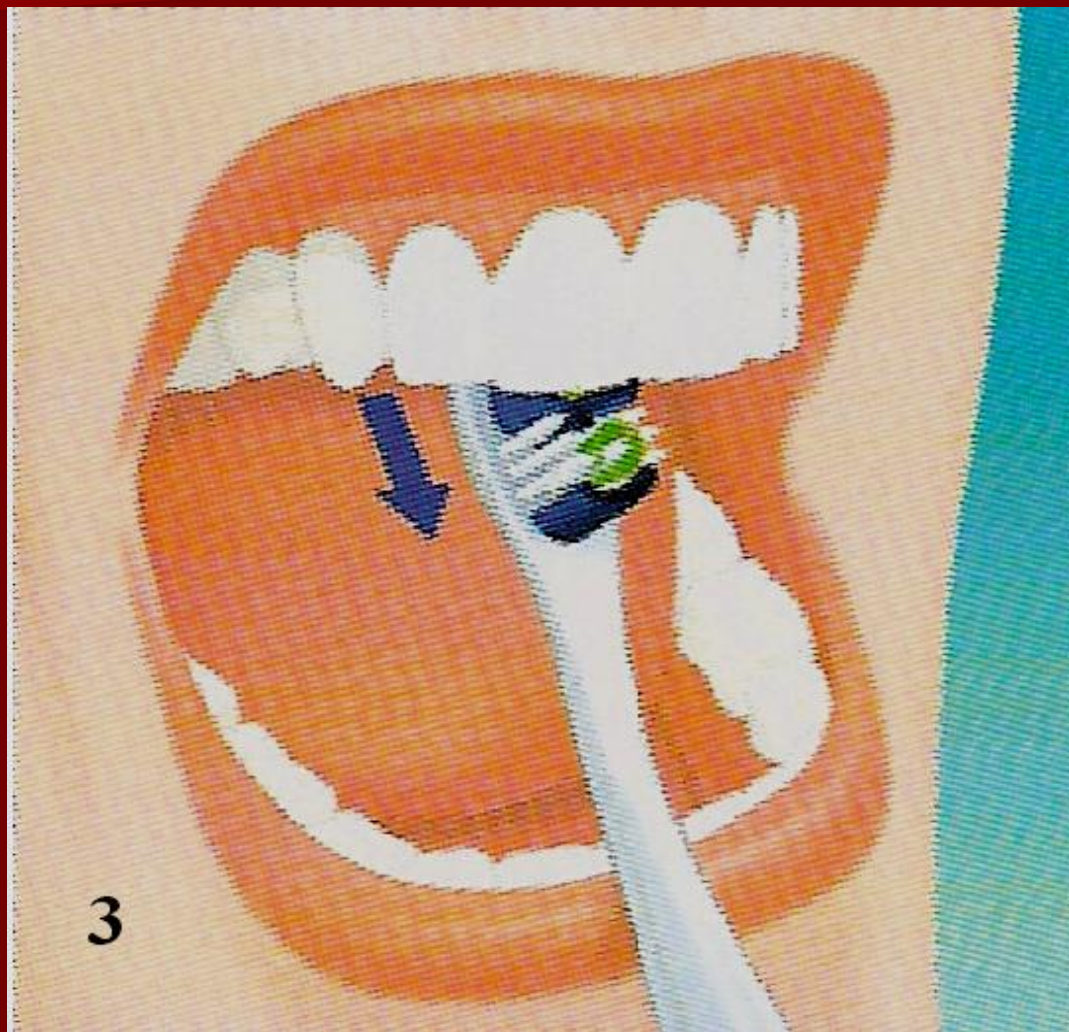
Sulkusovou metódou 2

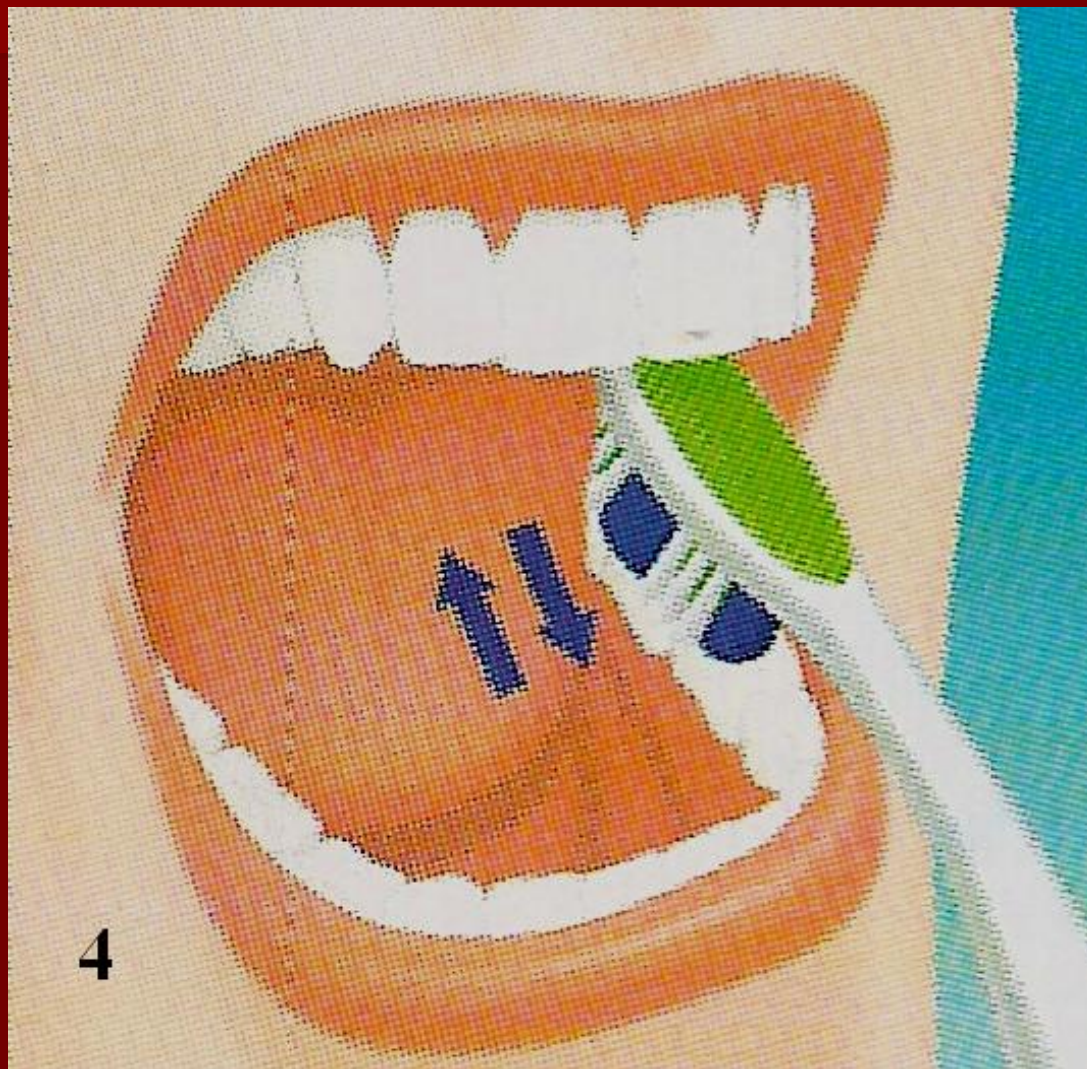

Postup umývania zubov

Sulkusovou metódou 3

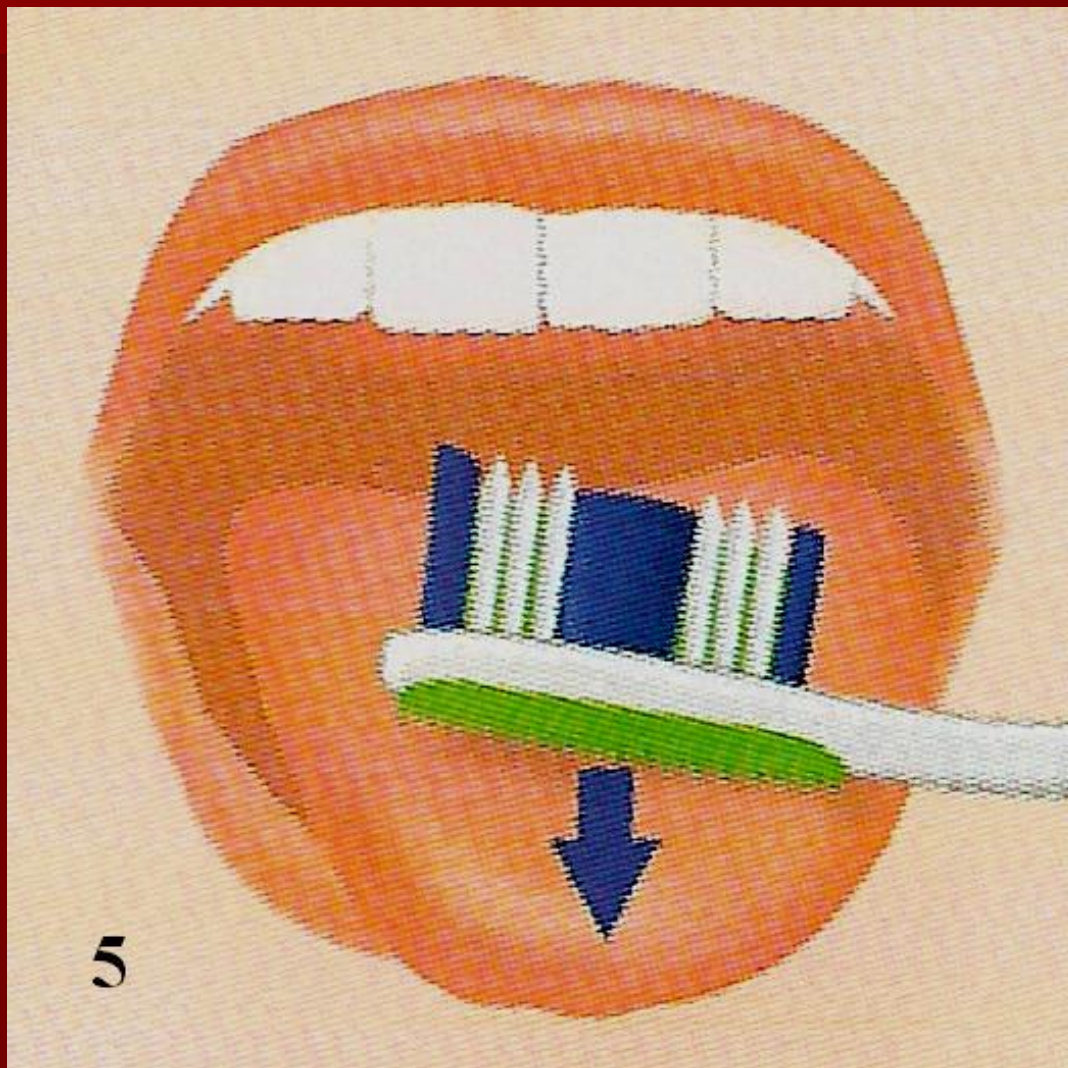
Postup umývania zubov Sulkusovou metódou 4

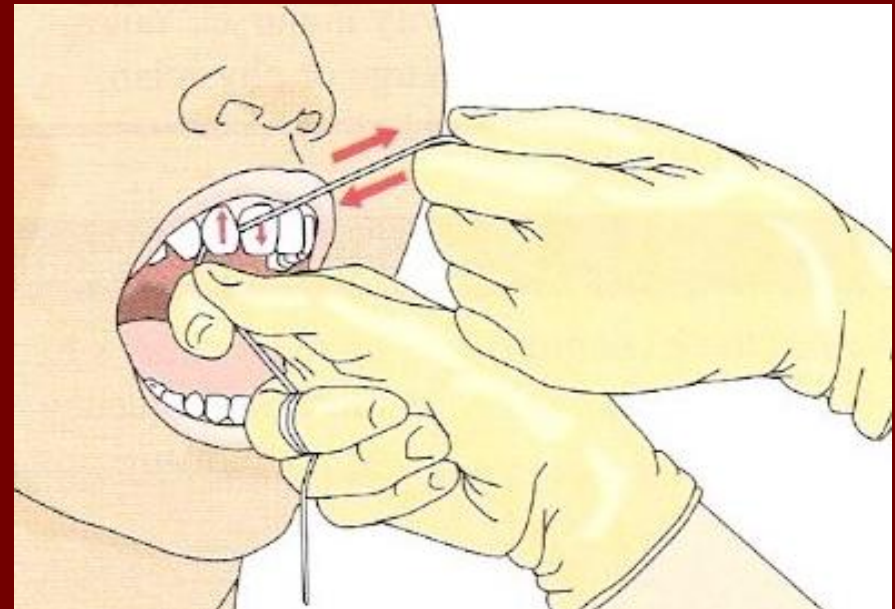
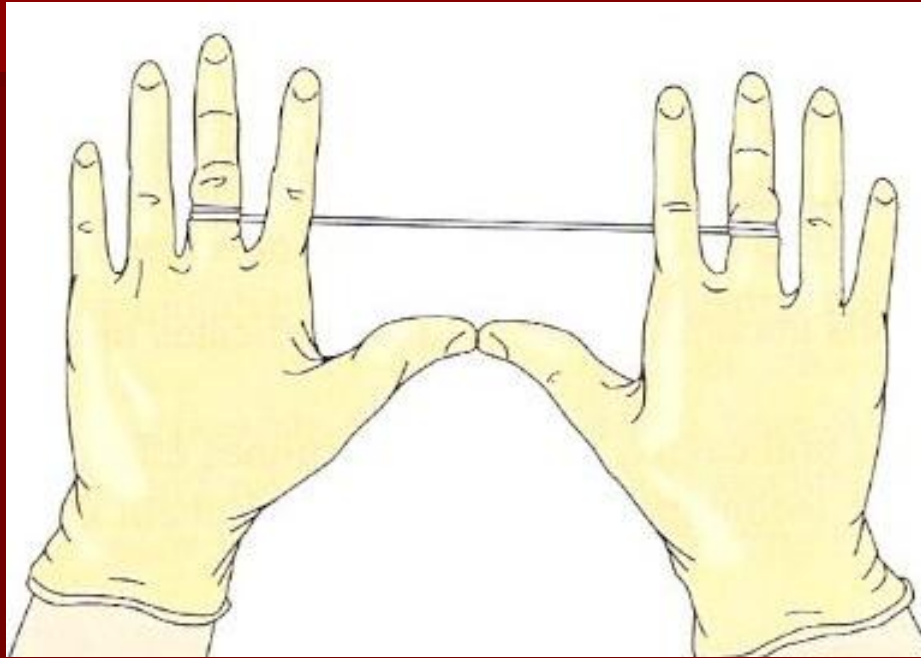
Postup umývania zubov

Sulkusovou metódou 5

Čistenie medzizubných priestorov

Špecifiká starostlivosti o dutinu ústnu 1

Problém	Príčiny	Postup ošetrovania
Suché pery	<ul style="list-style-type: none"> • dehydratácia • th (liečba) O₂ • odsávanie	Zvýšiť príjem tekutín Pery natierať: -Calcium panthotenicum, olivový olej, -bóraxglycerín

Špecifiká starostlivosti o dutinu ústnu 2

Problém	Príčiny	Postup ošetrovania
Suché ústa	<ul style="list-style-type: none"> • ochorenie • nedostatok tekutín	Vytieranie DÚ a 2 hodiny : - olivový olej, bóraxglycerín Zvýšiť príjem tekutín Sledovať príjem a výdaj tekutín (PVT)

Špecifiká starostlivosti o dutinu ústnu 3

Problém	Príčiny	Postup ošetrovania
Husté hlien	<ul style="list-style-type: none"> • rádioth. • pooperačný stav	Výplachy úst: <ul style="list-style-type: none"> - roztok Natrium bicarbonicum (1 lyž+500 ml prášku) - peroxid vodíka, celaskónový roztok, slaný roztok

Špecifická starostlivosť o dutinu ústnu 4

Problém	Príčiny - prejavy	Postup ošetrovania
Afty	<p>Aftózna stomatitída</p> <p>Ulcerózna stomatitída</p> <ul style="list-style-type: none"> • bolesť • zvýšený slinotok • zápach z úst 	<p>Lokálna (celková) ATB th</p> <p>Výživa – mixovaná vlažná strava + dostatok tekutín</p> <p>Nepoužívať zubnú pastu</p> <p>Pt má mať individualizované pomôcky – uterák, pohár</p> <p>Lézie potierať prípravkami /roztokmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stomatosan, Mundisal, Florsalmin, Bukosan, Tantum Verde - levandule, prasličky, mäty a šalvie

Špecifická starostlivosť o dutinu ústnu 5

Problém	Príčiny /prejavy	Postup ošetrovania
Infekcia Ústnych kútikov	<ul style="list-style-type: none"> • oslabený organizmus • nedostatok vitamínu B₁	Podávať vitamín B ₁ Individualizovať pomôcky k hygiene Úprava stravy Potierať : Riboflavín

Špecifiká starostlivosti o dutinu ústnu 6

Problém	Príčiny	Postup ošetrovania
Herpes simplex	<ul style="list-style-type: none"> • vírus • rádioterapia • oslabený organizmus	Individualizovať pomôcky k hygiene Potierať : - Duvira gel, Zovirax, Lakinal, 3% tanin alkohol ...

Kúpel' pacienta

Kúpeľ pacienta pod sprchou

Sprchovacia a sklápacia sedačka do sprchy

Kúpeľ pacienta vo vani 1

Vaňové sedačky

Kúpeľ pacienta vo vani 2

Vaňový výťah a zdvihák

Kúpeľ pacienta vo vani 3

Vaňa pre imobilných pacientov

Kúpeľ pacienta na posteli

Nafukovacia vaňa na posteľ

Sprchovacie lôžko

Sprchovací panel

**Sprchovací panel plní
funkciu sprchovej batérie.
Slúži ku sprchovaniu
pacientov na sprchovacích
lôžkach, invalidných
vozíkoch a pod.**

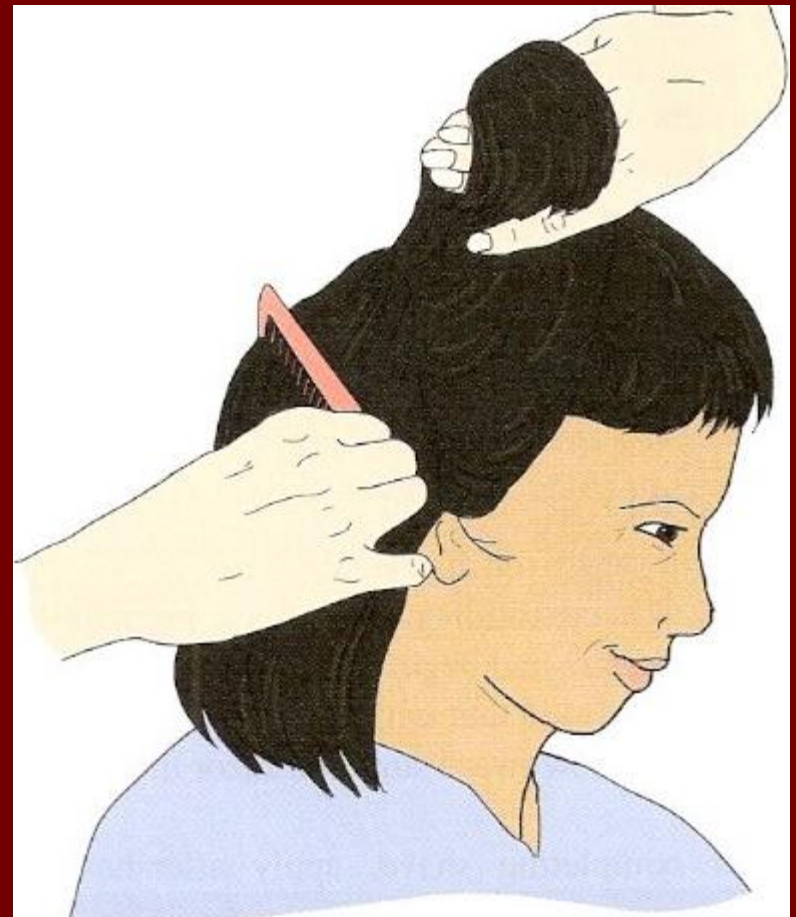
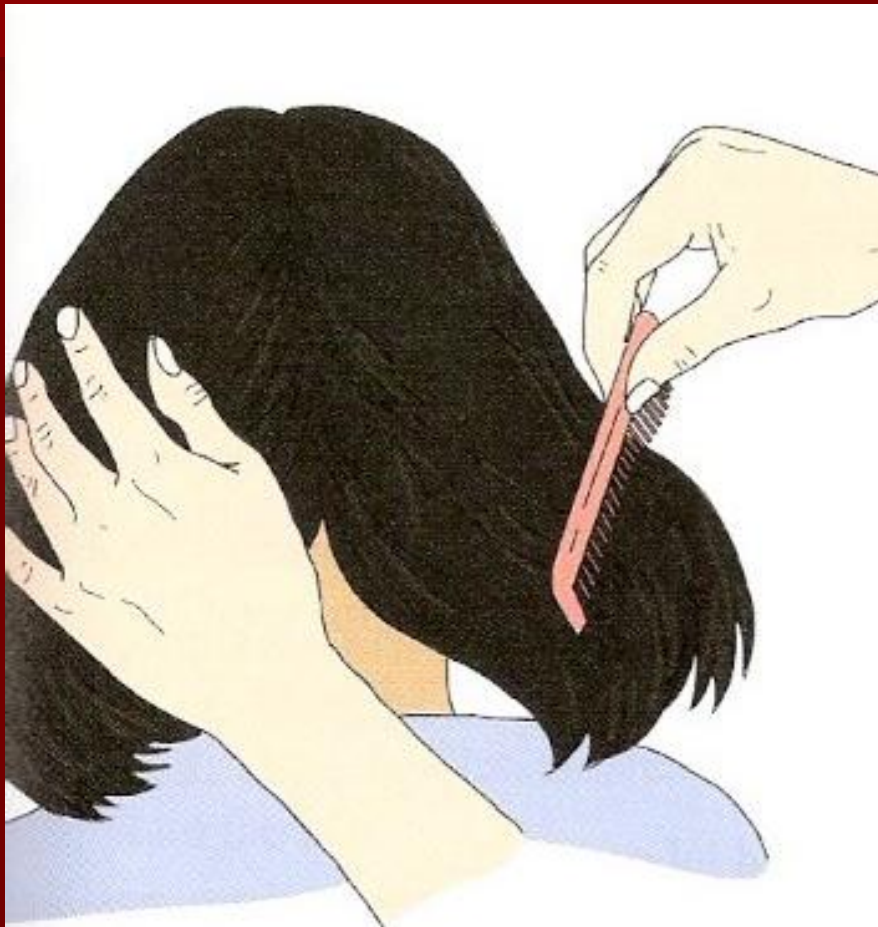
Sada kozmetických prípravkov pre imobilných chorých

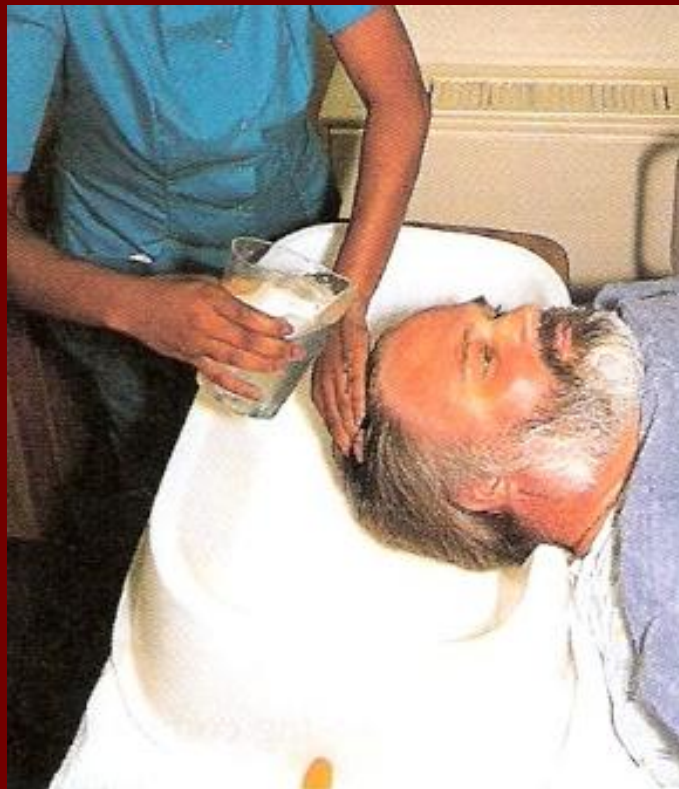

Starostlivost' o vlasy

Postup česania

Umývanie vlasov

**Bazénik na
umývanie vlasov**

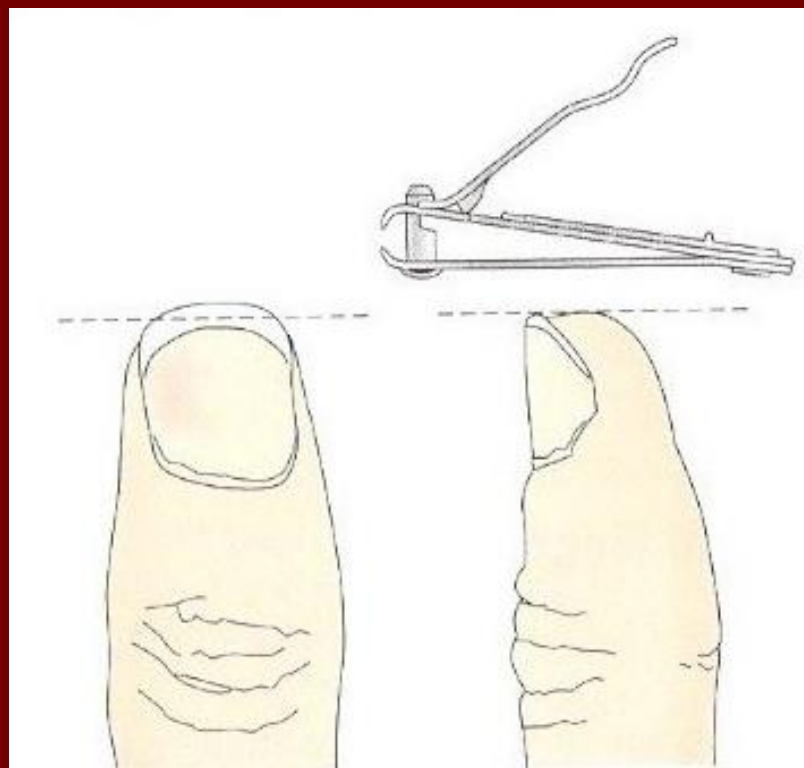
Odvšivovanie

foto veš dětská dospělec a vajíčko

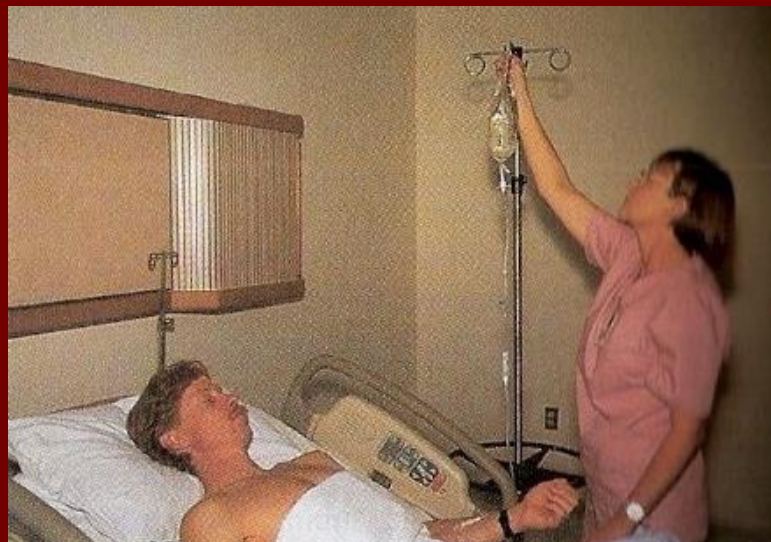
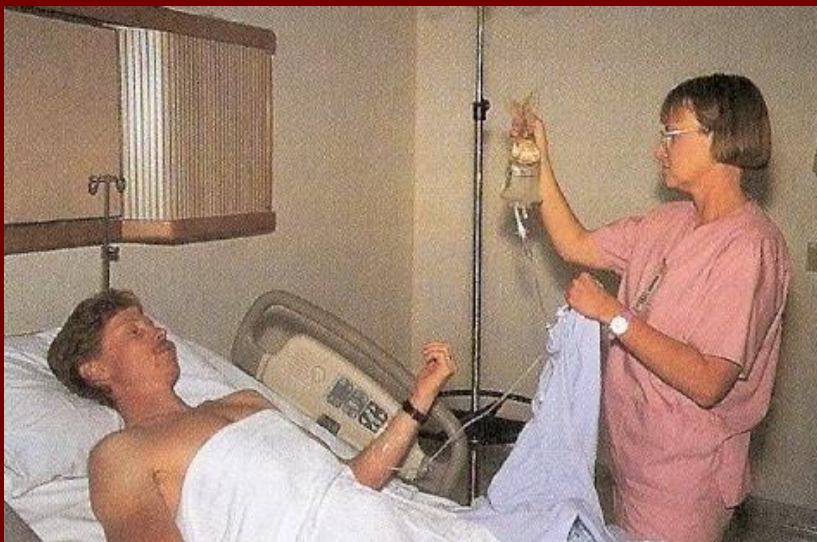
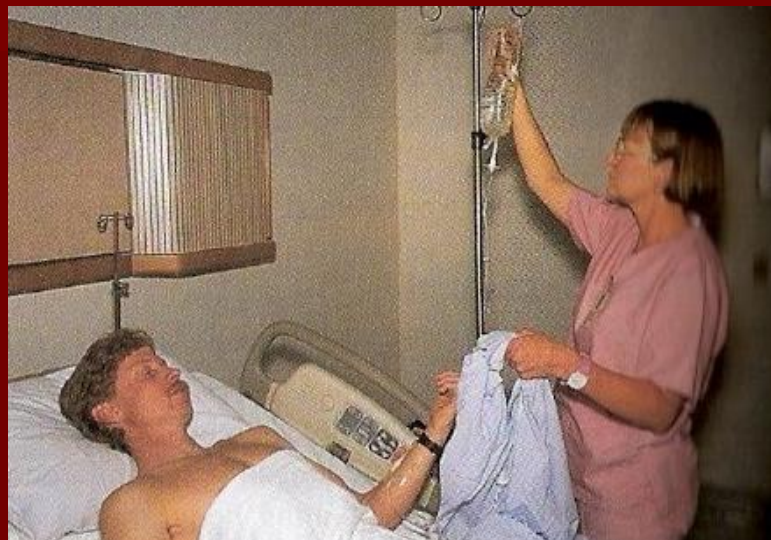

Starostlivost o nechty

Postup vyzliekania pacienta s infúziou

Hygienická starostlivost' dojčat'a

Technika držanie a
prenášania dojčat'a

Spôsob obracanie

Umývanie dojčata vo vaničke

Umývanie dojčata na prebaľovacom stole

Starostlivosť po kúpeli

Prebaľovanie

Starostlivosť o zubnú protézu

Kompletná protéza

Čiastočná protéza

Starostlivost o zubnú protézu 2

Fixačný krém

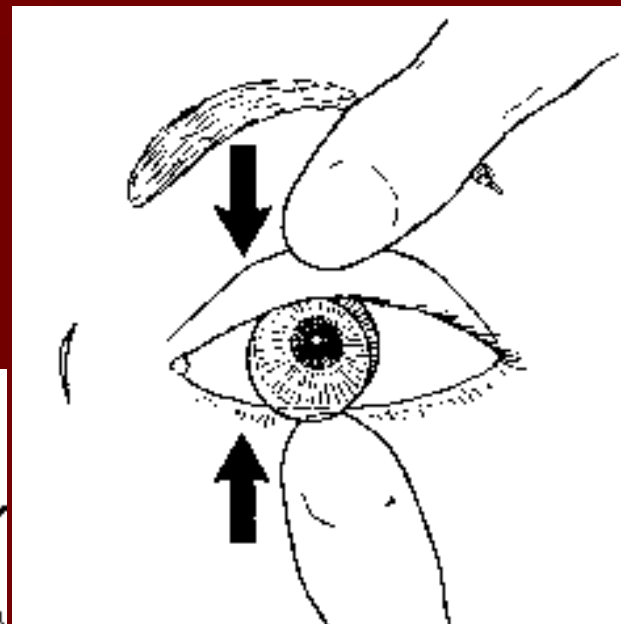
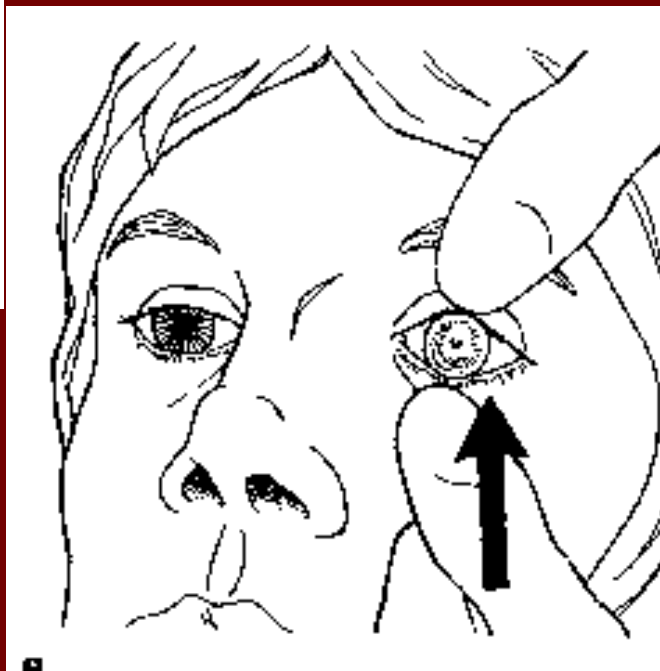

Kefka na snímateľné protézy

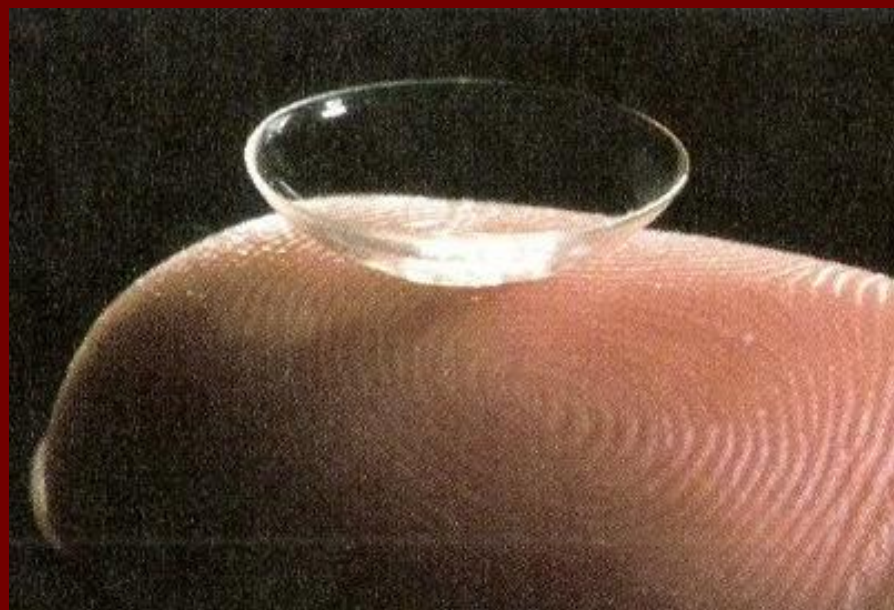
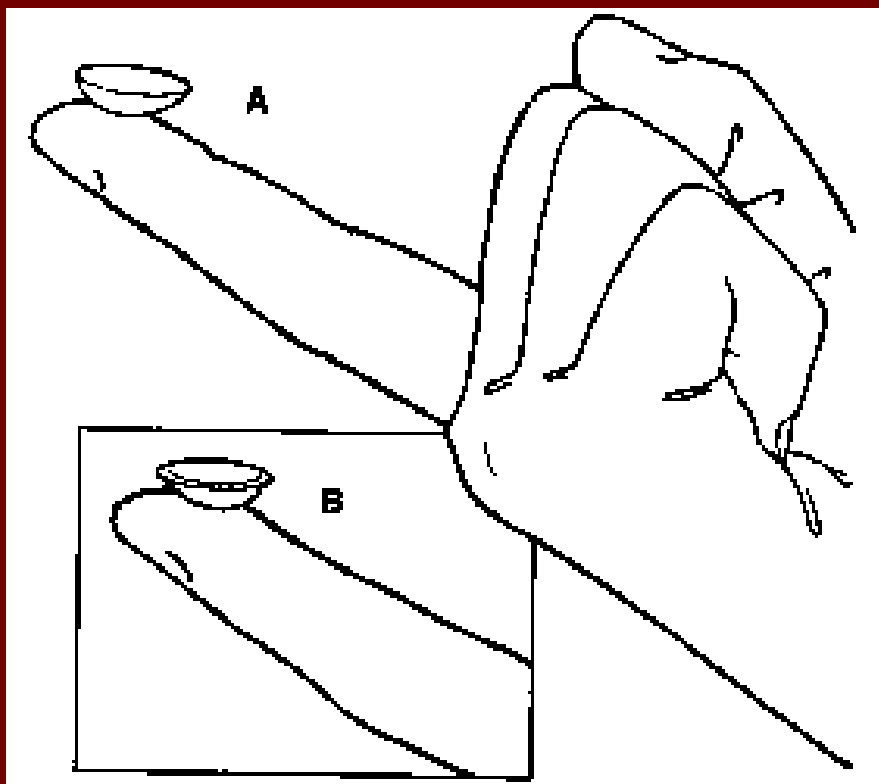
Čistiace tablety

VYBERANIE KONTAKTNÝCH ŠOŠOVIEK

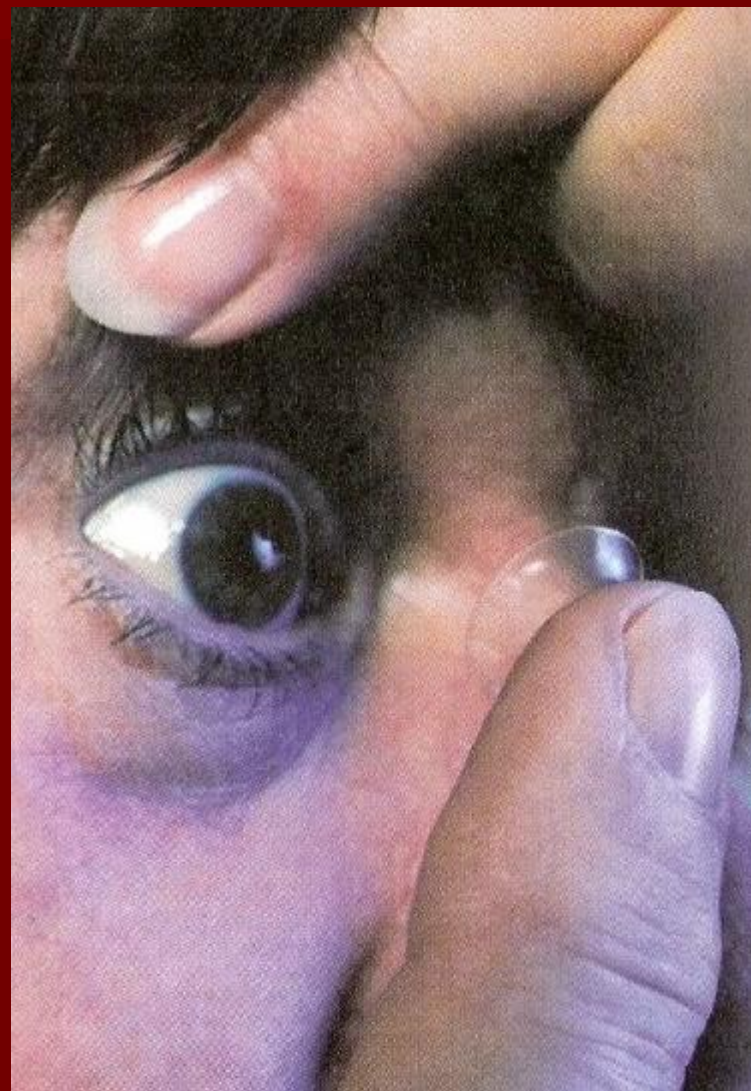
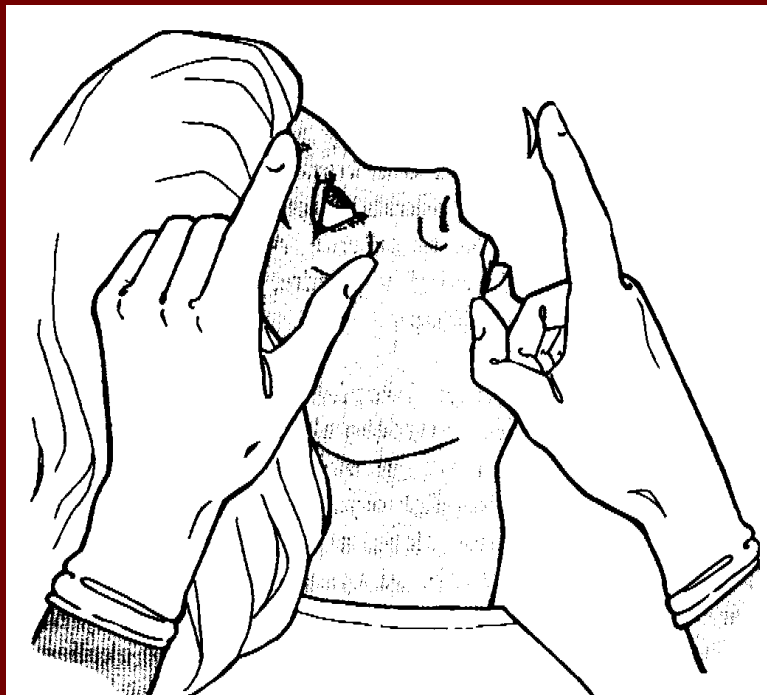

Vsadenie kontaktných šošoviek1

Vsadenie kontaktných šošoviek 2

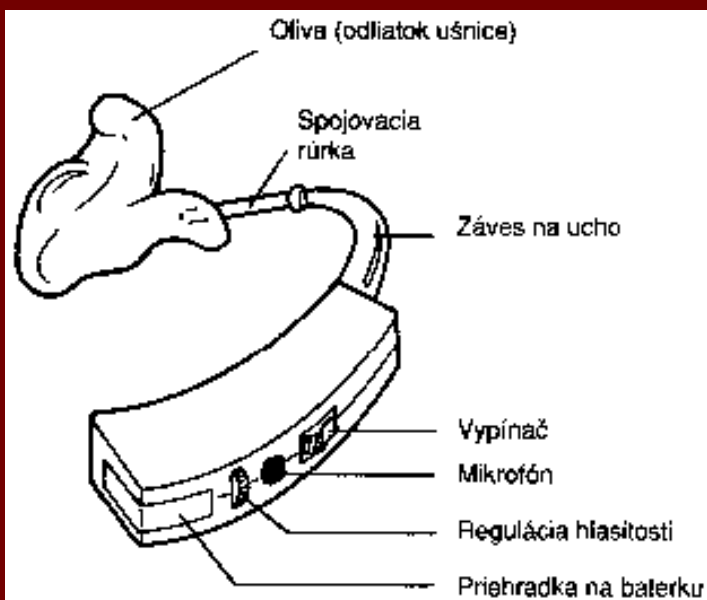
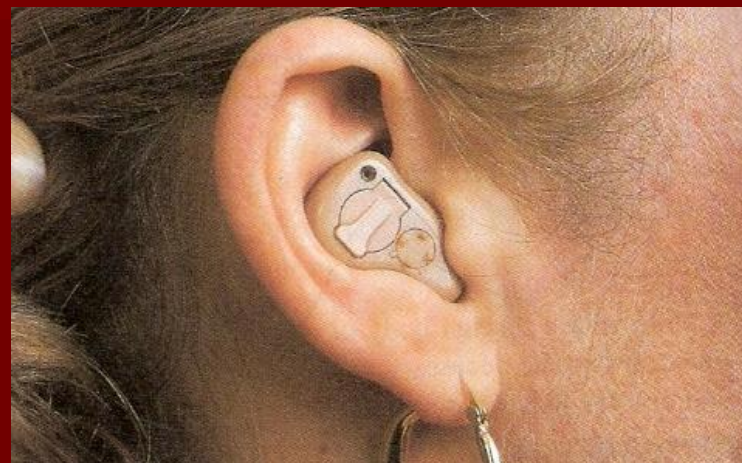
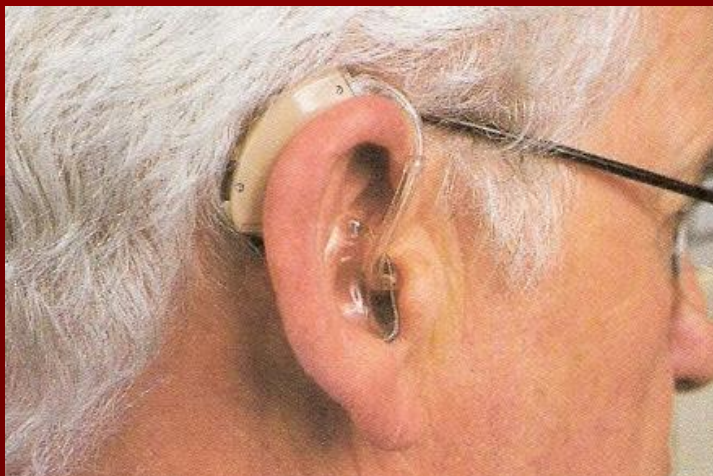

Vsadenie kontaktných šošoviek 3

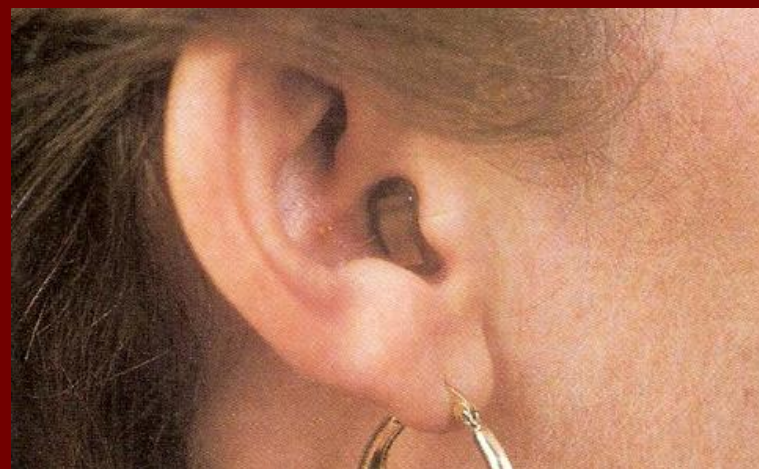

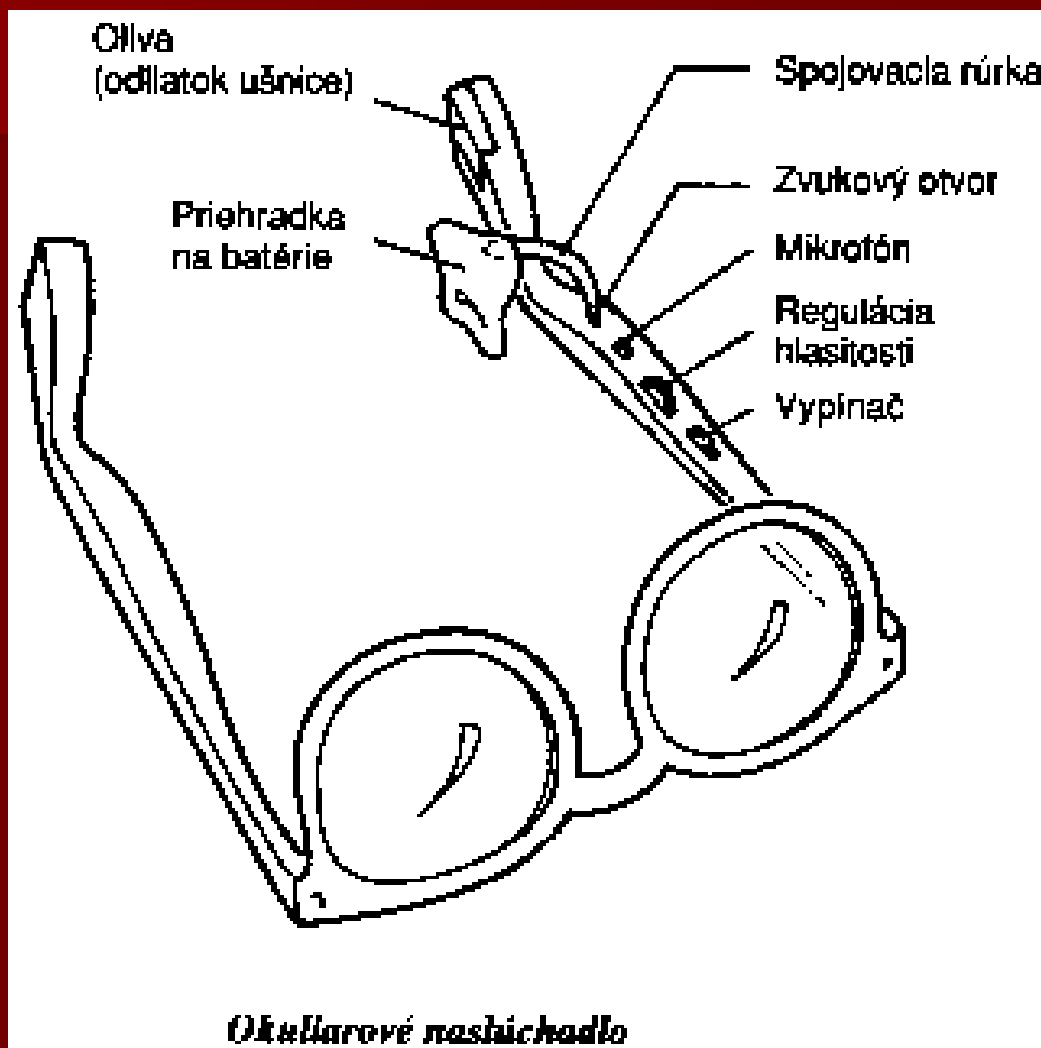
Druhy naslúchacích aparátov 1

Závesné naslúchadlo (za uchom)

Druhy naslúchacích aparátov 2

Bibliografické zdroje

OSACKÁ, P. a kol. *Techniky a postupy v ošetrovatel'stve* [CD-ROM]. 1. vyd. Bratislava : JLF UK, 2007. 505 s. ISBN 978-80-88866-48-0.

www.magister.sk

www.tena.sk

www.zdravotnickepomocky.net

www.zdravmat.sk